

Analys- och utvärderingsplan för 2017

Revideringar av tidplaner maj 2017
[ändringar är markerade med över/understrykning]

Dnr: 2016/269

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
E-post: info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Jan Cedervärn
Telefon: 010 447 44 50
E-post: jan.cedervarn@tillvaxtanalys.se

Innehåll

1	Inledning	5
2	Tillväxtanalys uppdrag och verksamhetsinriktning	6
	2.1 Verksamhetens inriktning	6
	2.2 Fyra särskilda prioriteringar	7
3	Analys- och utvärderingsverksamheten 2017	8
	3.1 Utvärdering av tillväxtpolitiska insatser.....	8
	3.2 Analyser av drivkrafter och processer i näringslivet	9
	3.3 Statistik och databaser	11
	3.3.1 Statistikproduktion.....	11
	3.3.2 Databaser	11
4	Översikt av projekt och statistikproduktion	13

1 Inledning

I Tillväxtanalys instruktion anges att myndigheten senast den 1 februari varje år i en analys- och utvärderingsplan ska ange vilken huvudsaklig inriktning verksamheten ska ha under året.¹

I planen redovisas de viktigaste analys- och utvärderingsprojekten som myndigheten bedriver och som kommer att leverera resultat under 2017. För en mera fullständig redovisning av myndighetens verksamhet och inriktning hänvisas till myndighetens verksamhetsplan.

Under utarbetandet av planen har Tillväxtanalys fört dialog med Näringsdepartementet. Tillväxtanalys svarar dock självständigt för gjorda avvägningar och prioriteringar.

¹ Förordning (2016:1048) ned instruktion för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (§13)

2 Tillväxtanalys uppdrag och verksamhetsinriktning

Tillväxtanalys ska bidra till regeringens mål att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.²

Vår uppgift är att utveckla och bidra med kvalificerade kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken. Vi ska utvärdera och analysera effekter av statens insatser för en hållbar tillväxt och ge underlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av åtgärderna. I vårt arbete belyser vi internationella, nationella och regionala perspektiv.

Verksamheten styrs av myndighetens instruktion (2016:1048) samt regleringsbrev som anger uppdraget för verksamheten, dess uppgifter och övriga förutsättningar. Med denna utgångspunkt formar Tillväxtanalys *verksamhetsplanen* samt myndighetens *analys- och utvärderingsplan* som anger inriktning och utformning av verksamheten under 2017.

2.1 Verksamhetens inriktning

Tillväxtanalys bistår regeringen genom att analysera både nuläge och konsekvenser av den politik som förs i dag samt utvärderar effekter av tidigare genomförda tillväxtpolitiska insatser. Dessutom ansvarar vi för produktion av officiell statistik inom områdena nystartade företag, konkurser och offentliga ackord samt internationella företag.

Våra insatser formas i dialog med vår uppdragsgivare. De kunskapsunderlag som vi producerar används i arbetet med att utforma Sveriges tillväxtpolitik.

Tillväxtanalys arbete bygger på tre verksamhetsområden:

- **Utvärderingar** av tillväxtpolitiska insatser.
- **Analys** av drivkrafter och processer i det svenska näringslivet. Detta utifrån aspekter som forsknings- och innovationsförmåga, näringslivsdynamik och regional utveckling.
- **Statistik:** Stödande statistikinsamling och produktion.

Sex tematiska områden

Med utgångspunkt i erfarenheter från tidigare arbete, och de frågeställningar som myndigheten bedömer som mest centrala för en hållbar tillväxtpolitik, har vi valt att under kommande år samla våra insatser inom sex tematiska områden:

- Internationalisering
- Företagens kapitalförsörjning och selektiva finansiella stöd till företag
- Kunskapsproduktion och kunskapsspridning
- Regionala utmaningar
- Grön omställning
- Digitalisering

Inom dessa områden bidrar myndigheten med kunskap som Sverige behöver för att klara nationella och globala utmaningar. Våra utvärderingar och analyser bygger på vetenskapligt utvecklade analysmetoder och statistik. För att nå en hög kvalitet och

² Prop 2016/17:1 utgiftsområde 24 s.39

relevans i vårt arbete samarbetar vi också med svenska och internationella forsknings- och analysorganisationer.

2.2 Fyra särskilda prioriteringar

I Tillväxtanalys regleringsbrev för 2017 anger regeringen fyra särskilda prioriteringar för myndighetens arbete. Dessa anger att Tillväxtanalys ska:

- Genomföra analyser som ska bidra till Exportstrategin samt påbörja förberedande arbete för kommande utvärdering av strategin.
- Genomföra analyser som ska bidra till arbetet med nyindustrialiseringsstrategin Smart industri samt påbörja utvärdering av strategin.
- Genomföra analyser och utvärderingar som kan bidra till att utveckla regeringens arbete kring näringslivets digitalisering.
- Genomföra analyser och utvärderingar som kan bidra till att utveckla regeringens arbete kring små- och medelstora företag.

I regleringsbrevet anges också att myndighetens utvärderingar ska, där det är relevant, beakta hur olika insatser samverkar med varandra samt hur detta påverkar måluppfyllelsen för närings-, energi- och den regionala tillväxtpolitiken.

Hur återspeglas prioriteringarna i verksamheten?

Regeringens särskilda prioriteringar för Tillväxtanalys verksamhet avspeglas genom pågående och planerat arbete för att öka kunskapen om effekterna av statens insatser för att främja näringslivets internationalisering (Exportstrategin). Fokus är på instrument som använts med detta syfte såsom exportfinansiering och rådgivningsinsatser. Nyindustrialiseringsstrategin beaktas explicit genom analys av policymixen för Industri 4.0 och hur olika insatser samverkar med varandra för måluppfyllelse. Regeringens arbete kring näringslivets digitalisering adresseras med specifika pågående projekt och studier. Bland annat kring IT-användning och produktivitet med utgångspunkt i hur företagens IT-användning samvarierar med olika mått på produktivitet. Vad gäller regeringens arbete kring små och medelstora företag adresserar Tillväxtfakta med tillhörande underlagsrapporter kapitalförsörjningen och statens roll för att understödja små- och medelstora företags (SMF) finansiering. Kapitalförsörjning är ett område som staten sedan lång tid prioriterat när det gäller insatser för SMF genom olika insatser, instrument och särskilda organisationer såsom Almi och Industrifonden. Även utvärderingar av olika tillväxtpolitiska instrument riktade mot små och medelstora företag kommer att genomföras. Under 2017 ska ett förberedande metodutvecklingsarbete för kommande utvärderingar av export- och nyindustrialiseringsstrategin påbörjas.

3 Analys- och utvärderingsverksamheten 2017

3.1 Utvärdering av tillväxtpolitiska insatser

I översynen av Tillväxtanalys verksamhet har en tydlig inriktning från Regeringskansliets sida varit att myndigheten ska ha ett större fokus på utvärderingar av den förda politiken och med ett särskilt fokus på samlade effekter.

Under 2017 avser vi att väsentligt öka fokus på utvärderingar. Valet av utvärderingar är i hög grad anpassat till de prioriteringar regeringen lagt för tillväxtpolitiken. Flera planerade projekt svarar mot behov i arbetet med *Exportstrategin* och *Smart industri*. Vi avser också att göra mer systematiska policymix-analyser som avser att svara mot efterfrågan på analyser av samlade insatser inom avgränsade områden. Vi avser också att i samarbete med genomförandemyndigheter pröva experimentliknande upplägg för att utvärdera vissa stödprogram.

Följande projekt kommer att genomföras under 2017:

Analys och utvärdering av statens insatser för kapitalförsörjning

Under första kvartalet publiceras *Tillväxtfakta* på temat kapitalförsörjning och statens roll för att understödja små- och medelstora företags finansiering. Denna publikation har formen av en antologi där olika aspekter belyses i de ingående avsnitten. I samband med publiceringen av *Tillväxtfakta* publiceras även fyra separata underlagsrapporter, varav flera är skrivna av externa forskare:

- Betydelsen av internt uppbyggt kapital för företagens tillväxt och överlevnad
- Riskkapital och företagstillväxt, *Firms' Responses to Private- and Government-Sponsored Venture Capital*
- Avenyer av nya drömmar: Statens roll i den framtida kapitalförsörjningen
- Instrumentet statliga lånegarantier, *Loan Guarantee Schemes as a Policy Instrument for Financing Entrepreneurial Businesses*

Utvärdering av finansiella instrument de svenska regionalfondsprogrammen

Tillväxtanalys redovisade under 2015 på regeringens uppdrag en plan för utvärderingen av de finansiella instrumenten i regionalfondsprogrammen under perioden 2014–2020. Planen avser löpande utvärderingsinsatser under hela den tid de finansiella instrumenten verkar och löper till 2025. Under 2017 kommer nedstående insatser att genomföras. Inga avrapporteringar görs dock under 2017.

- En ex-ante-analys av de nationella insatser som nu påbörjats i form av en ”grön” investeringsfond hos Almi Invest och den ”fond-fond” satsning som görs i regi av European Investment Fund (EIF).
- Ett kunskapsunderlag som bland annat innehåller en teoretiskt baserad diskussion om utträde ur företag (exit) som företeelse samt, utifrån internationella exempel, beskriver hur funktionen exit används i offentligt finansierade investeringsåtgärder.

Utvärdering av RUT-avdraget

RUT-avdraget utvärderas avseende vilka effekter avdraget har för entreprenörskap och företagande och vilka som driver och arbetar i de företag som skapas. I ett första skede analyseras vilka som anställts i företagen och varifrån de kommer och deras fortsatta sysselsättningsstatus. Vi bedömer att Tillväxtanalys har tillgång till mikrodata från Skatteverket först under första halvåret 2017, varför en första rapport inte kan publiceras förrän under första halvåret 2018.

Utvärdering och analyser av insatser för att främja näringslivets internationalisering

Flera insatser pågår och planeras för att öka kunskapen om effekterna av statens insatser för att främja näringslivets internationalisering. Under 2017 kommer följande att avrapporteras:

En analys av inkommande direktinvesteringar till Sverige med avseende på exempelvis bransch, typ av verksamhet, hemland för investeraren samt produktivitet och sysselsättning. Bland annat Tillväxtanalys statistik avseende internationella företag utnyttjas i analysen. Publicering april/maj 2017.

En deskriptiv analys av Exportkreditnämndens (EKN) utvidgade mandat sedan 2007, som innebär att stödja exportaffärer med ett svenskt intresse – det vill säga inte bara, som tidigare, stödja affärer med varor eller tjänster som producerats i Sverige. Publicering i februari 2017 men projektet fortsätter då vi har tillgång till mikrodata från EKN och har etablerat samarbete med externa forskare.

Utvärdering av innovationspolitiska insatser

I flera internationella undersökningar ligger Sverige vid fronten vad gäller innovation och Sverige bedöms även ha ett gott näringslivsklimat med sund konkurrens. Samtidigt har det bedömts att förmågan att sprida ny kunskap vidare i ekonomin kommer att vara allt mer avgörande för den framtida konkurrenskraften. I linje med detta har det även skett en förskjutning i de innovationspolitiska insatserna mot satsningar med överspillningseffekter (andra ordningens effekter). En angelägen fråga att studera blir därför hur överspillning (spill-over) kan studeras, utvärderas och främjas i Sverige. Det innebär utveckling av nya angreppssätt och metoder (mixed methods), genomföra analyser med traditionella utfallsdata (exempelvis omsättning, produktivitet) men även påbörja arbetet med att kunna använda nya utfallsdata (exempelvis patentstatistik). Mot denna bakgrund kommer följande tre utvärderingar att huvudsakligen genomföras under 2017:

- Inkubatorer: Vad händer med de som passerat genom en inkubator?
- Leder innovationsstöd till ökad innovation?
- Leder samverkan i statligt subventionerade program till ökad konkurrenskraft?

3.2 Analyser av drivkrafter och processer i näringslivet

Den planerade analysverksamheten under 2017 har en bred ansats och täcker i princip alla temaområden vi haft som utgångspunkt för årets planering. Den planerade verksamheten svarar i hög grad mot de särskilda prioriteringar regeringen gett i regleringsbrevet för 2017.

Följande projekt kommer att genomföras under 2017:

Internationalisering

Vi kommer att fortsätta vårt arbete med kunskapsutveckling och analyser om globala värdekedjor, bland annat med inriktning mot livsvetenskaper. Fokus kommer att ligga på Sveriges förutsättningar att attrahera, behålla och utveckla de mest värdeskapande delarna av värdekedjorna. En studie av attraktion av internationell kompetens – hur kan Sverige stärka sin attraktionskraft - kommer att genomföras. Slutrapport planeras under kvartal 4 2018. avrapporteras under kvartal 3 2017.

Arbetskraftsrörlighet och regioners produktivitet och förutsättningar för utveckling

Näringslivsdynamik, städer och agglomerationsekonomier

Rapporten sammanfattar internationell och svensk forskning kring sambanden mellan städer, agglomerationsekonomier och näringslivsdynamik. Leverans under första kvartalet 2017.

I samarbete med Umeå universitet studerar vi arbetskraftens rörlighet och samband med regioners attraktivitet och produktivitet. Projektet är även utformat för att bidra med underlag till OECD:s produktivetsinitiativ.

För att tillföra kunskap och diskussionsunderlag till arbetet att utveckla och förbättra det regionala utvecklingsarbetet görs en antologi med forskarbidrag från flera nordiska länder om förutsättningar och problem att driva regionala utvecklingsprocesser. En rapport publiceras i maj och presenteras i seminarieform.

Kunskapsproduktion och kunskapsspridning

Förutsättningar för spill over i samband med stora internationella affärer

Tillväxtanalys har i uppdrag av Näringsdepartementet att göra en ex-ante analys av förutsättningarna för överspillning i samband med internationella högteknologiska affärer med potential för överspillning, export och sysselsättning. Som ett konkret fall har det strategiska samarbetet mellan Sverige och Brasilien inom flygindustri analyserats. En slutrapport ska levereras den sista mars 2017. Seminarier planeras både i Sverige och Brasilien under april.

Analys av det svenska innovationsklimatet – styrkor och svagheter

Sverige har under de senaste trettio åren varit i toppen av världens mest FoU-intensiva länder och Sverige har lyckats väl med att attrahera internationellt kunskapskapital, både i termer av individuella talanger och utländska FoU-investeringar. Det har bidragit till internationellt sett många patent och många vetenskapliga publiceringar (mätt per invånare). Men den bilden kan vara på väg att förändras genom att internationaliseringen av näringslivets FoU-verksamhet har tilltagit. Sverige erbjuder fortfarande internationellt sett god tillgång till välutbildad arbetskraft, vilket är en viktig faktor för att attrahera FoU-investeringar. Men den relativt lilla svenska marknaden och Sveriges läge i norra Europa är mindre attraktiva faktorer.

För att skapa en uppfattning om Sveriges attraktionskraft är avsikten med denna innovationsklimatstudie att ge en översikt över Sverige kan anses ligga bra till vad gäller förutsättning för FoU, innovation och tillväxt; samt hur denna konkurrensfördel varierar mellan sektorer; och hur den har förändrats över tid. Projektet ska utgå från nya typer av data och ha ett näringslivsperspektiv. Planering för projektet ska inledas tidigt under 2017 med en ambition att kunna publiceras under ~~berjan av~~ våren 2018.

Grön omställning

Projekten inom temat kopplar till nyindustrialiserings- och exportstrategin. Pågående regeringsuppdrag om analys av förutsättningar för miljödriven näringsutveckling och utvärdering av nationella miljöteknikinsatser fortsätter under 2017, bland annat med fokus på testbäddsverksamhet. Slutrapport i september 2017.

Regeringen har uppdragit åt Tillväxtanalys att inventera hur framtida behov av de metaller och mineral som krävs för nya miljö- och teknikinnovationer, som är under utveckling i Sverige och Europa, ser ut. Vidare ska Tillväxtanalys analysera och ge underlag till vad som kan komma att krävas för att hela produktionskedjan, från utvinning till färdig produkt av de identifierade miljö- och teknikinnovationerna, ska kunna förläggas till Sverige, det vill säga skapa mervärde av utvinning av metaller i Sverige. Uppdraget ska slutrapporteras den 19 oktober.

En förstudie av finanssektorns hållbarhetsbedömning av företag ska påbörjas.

Digitalisering

Tillväxtanalys har under 2016 arbetat med kvantitativa analyser av näringslivets digitala mognad. Detta kommer under 2017 att fördjupas mot ett antal fallstudier av digital omvandling inom industri och industrinära tjänster. Slutredovisning och seminarium under första kvartalet 2017. En studie av IT-användning och produktivitet kommer även att genomföras med utgångspunkt i hur företagens IT-användning samvarierar med olika mått på produktivitet. En omvärldsanalys om internationell standardisering av Internet of Things kommer att publiceras i mars 2017.

3.3 Statistik och databaser

3.3.1 Statistikproduktion

Myndighetens statistikverksamhet är en del av den löpande verksamheten och som även utgör ett viktigt understöd för analyser och utvärderingar. Inom statistikområdet nystartade företag är det planerat att publiceras fyra kvartalsrapporter samt en årsrapport över nystartade företag, dessutom är en uppföljningsundersökning tre år efter företagsstart planerad att publiceras i april 2017.

Konkurser och offentliga ackord omfattar 12 månatliga redovisningar över konkurser samt en årsrapport över antalet konkurser och offentliga ackord.

Inom området internationella företag kommer det under året publiceras en årsrapport över utländska företag samt en över svenska koncerner med dotterbolag i utlandet. Dessa publiceras i juni respektive juli 2017. Dessutom publiceras en rapport över FoU i internationella företag i maj 2017.

Ytterligare statistikansvar avser riskkapital i Sverige, vilket inte är officiell statistik utan ansvaret följer av myndighetens instruktion. Inom området publiceras en rapport i slutet av november 2017. Publiceringsplan för Tillväxtanalys statistikproduktion framgår av avsnitt 4.

3.3.2 Databaser

Tillväxtanalys databaser Individ- och företagsdatabasen (IFDB) och Mikrodata över statligt stöd (Miss) är grundläggande och omistliga delar i myndighetens infrastruktur för analyser och utvärderingar. Vi arbetar också ständigt med att utveckla analyser och

metoder, vilket gör att vi löpande behöver koppla nya data till den grund vi har i IFDB för att fullgöra våra uppdrag. Prövningar av nya dataset tar dock ofta lång tid och osäkerheten om prövningar ska godkännas är stor. Det är därför ett prioriterat område för oss att söka stabilare och mer förutsägbart sätt att arbeta med mikrodata.

Vi har ambitionen att ständigt utveckla och förbättra Miss och databasen kommer att kompletteras med data för två nyare skatteavdrag; Investeraravdraget och FoU-avdraget i syfte att senare kunna genomföra utvärderingar av insatserna.

4 Översikt av projekt och statistikproduktion

Utvärderingar	Kontaktperson	Milstolpar under 2017	Tidpunkt
Analys av Exportkreditnämndens vidgade mandat från 2007	Carly Smith Jönsson	Deskriptiv analys publiceras Projektet fortsätter med rapport i juni 2018	Februari
Analys över innovationsklimatet	Enrico Deiacò	Designas och genomförs under 2017 – publiceras under början av våren 2018	Februari <u>Maj</u> 2018
Analys av inkommande direktinvesteringar till Sverige	Pär Hansson	Rapport publiceras	April <u>Maj</u>
Vad händer med de som passerat genom en inkubator?	Patrik Tingvall	Rapport publiceras	September
Utvärdering av nationella miljöteknikinsatser	Karolin Sjöö	Rapport om testbäddsverksamhet	September
Uppdrag att kartlägga behovet av metaller och mineral för miljö- och teknikinnovationer	Tobias Persson och Enrico Deiacò	Regeringsuppdrag	Oktober
Analys av policymix i Nyindustrialiseringsstrategin	Irene Ek och Enrico Deiacò	Slutrapport	Oktober <u>December</u>
Kunskapsöversikt om "exit-strategier" i offentligt finansierade investeringsåtgärder	Jörgen Lithander	Rapport publiceras	Oktober <u>Kvartal 1 2018</u>
Ex-ante analys av de två nationella investeringsfonder som delfinansieras av Regionalfonden	Jörgen Lithander	Rapport publiceras	December <u>Kvartal 1 2018</u>
Utvärdering av RUT-avdraget	Sofia Tano	Ingen publicering under 2017 – delrapport under första halvåret 2018	
Leder innovationsstöd till ökad innovation?	Patrik Tingvall	Rapport publiceras	December
Leder samverkan i statligt subventionerade program till ökad konkurrenskraft?	Patrik Tingvall	Rapport publiceras	December

Analysprojekt	Kontaktperson	Milstolpar under 2017	Tidpunkt
Sällsynta sjukdomar – möjlighet för svensk innovation och tillväxt	Carl Wadell	Slutrapport	Februari
Tillväxtfakta 2016 – Perspektiv på kapitalförsörjning samt fyra tillhörande underlagsrapporter	Jörgen Lithander Björn Falkenhall	Bok publiceras Seminarier	Februari Mars
Näringslivsdynamik, städer och agglomerationsekonomier: forskningsöversikt och agenda	Björn Falkenhall	Rapport publiceras	Mars
Digital mognad – analys av den digitala omvandlingen inom industri och industrinära tjänster	Irene Ek	Slutrapport, seminarier	Mars
Förutsättningar för spill over i samband med stora internationella affärer	Irene Ek och Enrico Deiacio	Slutrapport av regeringsuppdrag Seminarier i Sverige och Brasilien	Mars
Internationalisering av Internet of Things	Carl Jeding	Slutrapport	Mars
Regioners förutsättningar att driva regionalt utvecklingsarbete – en antologi	Ulf Tynelius	Rapport publiceras och seminarieaktivitet	Maj
Förutsättningar för miljödriven näringsutveckling	Ulf Tynelius	Slutrapport	September
Hur kan Sverige stärka sin attraktionskraft till internationell kompetens?	Carl Jeding Carly Smith Jönsson	Rapport publiceras	September Slutrapport kvartal 4 <u>2018</u>
IT-användning och produktivitet – mått och indikatorer på hur IT kan påverka produktivitet	Barbro Widerstedt	Rapport	Oktober
Arbetskraftsrörlighet och regioners attraktivitet och produktivitet	Kent Eliasson	Delrapport publiceras Projektet fortsätter under 2018	December

Statistikproduktion	Kontaktperson	Leverans	Tidpunkt
Nystartade företag kvartal 3, 2016	Lars Sundell	Tillväxtanalys hemsida och statistikportal	2017-01-20
Konkurser och offentliga ackord år 2016	Lars Sundell	Statistikrapport	2017-03-29
Uppföljning av nystartade företag år 2012	Lars Sundell	Statistikrapport	2017-04-06
Forskning och utveckling i internationella företag år 2015	Markus Lindvert	Statistikrapport	2017-05-18
Nystartade företag år 2016	Lars Sundell	Statistikrapport	2017-06-22
Utländska företag år 2016	Markus Lindvert	Statistikrapport	2017-06-27
Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet år 2015	Markus Lindvert	Statistikrapport	2017-07-06
Nystartade företag kvartal 1, 2017	Lars Sundell	Tillväxtanalys hemsida och statistikportal	2017-07-19
Nystartade företag kvartal 2, 2017	Lars Sundell	Tillväxtanalys hemsida och statistikportal	2017-10-10
Risckapitalstatistik 2016: Venture Capital – Investeringar i svenska portföljbolag	Andreas Kroksgård	Statistikrapport	2017-11-30
Konkurser och offentliga ackord, månadsstatistik	Lars Sundell	Tillväxtanalys statistikportal	Varje månad